

Dödsfall utanför sjukhus Ambulansverksamheten

Gäller för: Ambulansverksamhet

Utförs på: Ambulansverksamhet

1 Allmänt

En patient kan aldrig betraktas som död innan hypotermi och/eller förgiftning har uteslutits.

Ambulanser skall inte, annat än i undantagsfall, utnyttjas för transport av avlidna.

Dödsfall utanför sjukhus konstateras i normalfallet av läkare från primärvården.

Kontakta primärvårdsläkare för konstaterande av dödsfall

- dagtid vardagar - närmaste vårdcentral
- jourtid – primärvårdsberedskap (kontaktuppgifter via jourläkarcentral/akutmottagning)

2 Patient med säkra dödstecken

Patienten är uppenbart död och uppvisar säkra dödstecken som:

Likfläckar: uppträder 20–30 minuter efter dödsfallet.

Likstelhet: uppträder 2–4 timmar efter dödsfallet och försvinner normalt efter cirka 36 timmar.

Förruttelse: tiden är beroende av omständigheterna.

Skador: skador som är oförenliga med liv

Ambulanspersonalen vidtar inga medicinska åtgärder. Notera ”säkra dödstecken” i ambulansjournalen.

3 Kontakt med polismyndigheten

Vid tveksamheter kring dödsfallet är regeln att alltid samråda med polismyndigheten för diskussion om huruvida dödsfallet ska bli ett polisärende. Läkare avgör om anmälan ska göras till polismyndighet men kontakt med polis tas lämpligen av ambulanspersonal redan tidigare om tveksamheter kring dödsfallet finns.

3.1 Polis kontaktas vid följande tillfällen

- När dödsfallet har eller kan ha orsakats av yttre påverkan (skada eller förgiftning – gäller även alkohol) och alltså inte enbart av sjukdom, d.v.s. av någon annan person, olycksfall eller självmord.
- När det är svårt att avgöra om dödsfallet har orsakats av yttre påverkan. Detta gäller
 - när någon anträffas död och tidigare sjukdomsbild inte kan förklara dödsfallet, alltså helt oväntat dödsfall hos både barn – bland annat vid plötslig spädbarnsdöd – och vuxna.
 - när det finns tveksamhet om dödsfallet har naturliga orsaker.
 - när person med känt eller misstänkt missbruk anträffas död.
 - vid framskriden förruttnelse.
 - när dödsfallet kan tänkas ha samband med fel eller försummelse inom hälso- och sjukvården.
 - när den döde inte kunnat identifieras.

4 Dödsfall utanför sjukhus

4.1 Naturlig död – enskild plats

Kontakta primärvårdsläkare för konstaterande av dödsfall. Ambulansbesättningen stannar kvar på platsen tills läkaren anländer, om inte nytt larm eller beredskapsskäl tvingar ambulansen att lämna platsen. Primärvårdsläkare kontaktas i så fall före eventuell avfärd.

4.2 Naturlig död – allmän plats

Dödsfall på allmän plats, där det inte är aktuellt för ambulanssjukvården att påbörja återupplivningsförsök, blir ofta ett polisärende. Frikostig kontakt med polis vid dessa fall.

Primärvården ansvarar för utfärdande av dödsbevis. Läkaren avgör efter att ha fått omständigheterna redogjorda för sig, om hen skall bege sig till dödsplatsen eller om den döde kan transporteras till vårdinrättning. Ambulanspersonal kan bistå med transporthjälp under förutsättning att situationen medger det. Om ambulanspersonalen på uppdrag av läkaren transporterar den döde till närmaste vårdcentral/jourläkarcentral ska läkaren kunna anvisa plats för konstaterande av dödsfallet och besiktning av kroppen. Observera att inga avlidna där lång tid förflutit sedan dödsfallet ska transporteras i ambulans. Om läkare åker ut och konstaterar dödsfallet får transport ordnas med begravningsentreprenör.

4.3 Traumatisk död – olycksfall

När ambulanspersonal kallas till olyckor skall de ta med även avlidna personer in till lasarettets akutmottagning. Detta gäller inte om dödsfallet konstaterats av läkare på olycksplatsen. Kan olyckan ha orsakats genom brott ska polisen konsulteras innan kroppen flyttas. På akutmottagningen konstateras dödsfallet och vederbörande läkare utfärdar dödsbevis. Anmälan göres till polisen som tar ställning till om de ska fortsätta utredningen. Vid lämplig tidpunkt transporteras kroppen till bårhuset.

4.4 Oklart dödsfall eller uppenbart brott

Kontakt med polis och kvarstanna tills polis anländer (om den egna säkerheten tillåter). Polis övertar ärendet. Se även riktlinje ”misstänkt brottsplats” i rutiner kliniskt arbete.

5 Dödsfall Barn 0-18 år

Handläggning enligt ordinarie rutiner för konstaterande av dödsfall utanför sjukhus med följande tillägg:

- Primärvårdsläkare tillkallas för att konstatera dödsfallet och skriva dödsbevis. Jourhavande barnläkare kan konsulteras på jourtelefon 8442. Dagtid vardagar kan barnläkare i vissa fall åka ut istället för allmänläkare, överenskommelse får göras mellan läkare i den enskilda situationen. Ordinarie rutin för polisanmälan följs.
- Vid oväntat dödsfall, oavsett misstänkt orsak, ska barnet hanteras så lite som möjligt då rättsmedicinsk undersökning vanligen blir aktuell.
- Vid väntat dödsfall finns en behandlingsplan i barnets journal och dödsbevis kan skrivas av barnläkare baserat på ambulanssjuksköterskas undersökning.
- Rapportera till Barnakuten, CLV på telefon 8447 (akutsjuksköterska).
- Samla närstående och informera om vad som ska ske.
- Ta med barnet och närstående inklusive syskon till Barnakuten, CLV (i förekommande fall efter polisens klartecken).

Vid upptäckt av felaktig information eller länk, vänligen meddela faktaägare